

MØTEINNKALLING

Formannskapet

Dato: 24.02.2025 kl. 00:00
Sted: E-post
Arkivsak: 23/00524
Arkivkode: 033

Mulige forfall meldes snarest til

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
9/25	24/00494-2	KS Debatthefte	2

Berlevåg, 24.02.2025

Rolf Laupstad
Ordfører

Saker til behandling

9/25 KS Debathefte

Arkivsak-dok. 24/00494-2
Arkivkode. 020
Saksbehandler Sten Albert Reisænen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	11.02.2025	5/25
2 Kommunestyret	20.02.2025	32/25
3 Formannskapet	24.02.2025	9/25

Formannskapet har behandlet saken i møte 11.02.2025 sak 5/25

Møtebehandling

Formannskapet har hatt en god diskusjon rund temaene og oversender saken til kommunestyret.

Votering

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet har hatt en god diskusjon rund temaene og oversender saken til kommunestyret.

Kommunestyret har behandlet saken i møte 20.02.2025 sak 32/25

Møtebehandling

Kommunestyret sender saken til formannskapet for endelig vedtak.

Votering

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret sender saken til formannskapet for endelig vedtak.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges fram for formannskapet uten innstilling.

Vedlegg:

Debattheftet 2025 – Fra forventning til virkelighet

Saksframstilling:

Saken legges fram for formannskapet uten innstilling. Kommunedirektøren anbefaler at formannskapet drøfter spørsmålene i debattheftet, og administrasjonens innspill til svar på spørsmålene fra KS.

Formannskapet innstiller til kommunestyret.

Bakgrunn:

KS sende årlig ut «Debatthefte» til kommunene med temaer som de oppfordrer kommunene til å gi innspill på. Debatthefte 2025 omhandler «Fra forventning til virkelighet».

Årets tema for debattheftet, som vi vet mange er opptatt av, er «forventningsgapet». Lokalpolitikere står i et krevende gap mellom forventninger og krav fra innbyggere, statlige myndigheter og andre aktører på den ene siden og knappe ressurser på den andre siden.

Kommunen står overfor mer komplekse og akutte samfunnsutfordringer. Strammere økonomi og økende mangel på kapasitet og kompetanse, gjør bildet ekstra krevende. Kommunesektoren trenger politisk og økonomisk handlingsrom for å løse oppgavene. Dette blir vår viktigste felles kamp i årene framover. For at nasjonale politikere skal gi dere nødvendig handlingsrom, må Kommune Norge ha en sterk stemme. Innspillene til debattheftet styrker KS som både arbeidsgiver-, interesseorganisasjon og utviklingspartner.

Debattheftet gir også viktig grunnlag til KS sitt forhandlingsmandat for vårens tarifforhandlinger. KS reiser flere sentrale arbeidsgiverpolitiske spørsmål i debattheftet. I årene framover blir det færre i yrkesaktiv alder, og samtidig et økende behov for arbeidskraft og nye løsninger i hele samfunnet. For å løse oppgavene framover, må kommuner og fylkeskommuner mobilisere så mye arbeidskraft som mulig og jobbe smartere.

KS' avtaleverk er et av de viktige verktøyene kommunene og fylkeskommunene har for organisering og omstilling av tjenestene. I 2025 er det mellomoppgjør, men det er viktig å tenke lenger enn kun kommende oppgjør. Utforming av avtaleverket for å møte framtidens utfordringer krever langsiktig og strategisk arbeid. I debattheftets del om tariff inviteres dere derfor ikke bare til å gi innspill til mellomoppgjøret 2025, men også til å diskutere og gi innspill på hva som bør prioriteres i utviklingen av avtaleverket for å møte framtidens arbeidskraftutfordringer.

KS spør:

Folkevalgte

1. Hvordan kan dere som folkevalgte redusere og håndtere forventningsgapet gjennom aktiviteten i de politiske organene (kommunestyre/fylkesting og underliggende organer) og samspillet med administrasjonen?
 - *Folkevalgte både på sentralt og lokalt nivå har et stort ansvar for å formidle et realistisk bilde av hva kommunene har mulighet til å levere.*
 - *Politiske løfter må være realistiske, og nasjonale folkevalgte må ikke love politikk og tiltak på kommunalt nivå.*

- *Økt informasjonsarbeid i forhold til de utfordringer kommunen står ovenfor.*
- *Administrasjonen må belyse både langsiktige og kortsiktige utfordringer på en ryddig og realistisk måte, og på den måten gjøre politikerne i stand til å fatte gode og bærekraftige vedtak.*
- *Det bør etablere gode systemer og rutiner for tilbakemelding og involvering fra innbyggerne.*

2. Hvordan kan KS bistå i dette arbeidet i den enkelte kommune og fylkeskommune?

- *God dialog med kommunene, og sammen etabler gode rutiner for hvordan man kan informere innbyggerne og myndighetene slik at det reduserer forventningsgapet.*

Innbyggere

3. Hvordan kan dere som folkevalgte bidra til å skape forståelse i befolkningen og lokalsamfunnet for at ressursene er begrenset og at dette tvinger frem tøffere prioriteringer og alternative løsninger?
- *Det må tas politiske valg som er både viktige og vanskelige, og som må det kommuniseres på en ærlig måte.*
 - *Det er viktig at innbyggerne gis kunnskap om situasjonen gjennom god generell informasjon og «folkeopplysning».*
 - *Åpent og transparent politisk arbeid, og administrativ forvaltning.*
 - *God informasjon om kommunes planer og lovpålagte oppgaver.*

Nasjonale myndigheter

4. Hva vil være de viktigste budskapene KS kan bringe inn i dialogen med nasjonale myndigheter for å redusere statlig detaljstyring, gi mer fleksibilitet og øke handlingsrommet lokalt innenfor velferdsområdet?
- Her ønsker KS også innspill og eksempler på hva som utfordrer handlingsrommet lokalt, herunder lovkrav/ forskrifter, rundskriv/veiledere, normer/kompetansekrav, tilsyn/kontroll, ny ansvarsfordeling mellom kommune/fylkeskommune/stat, kompetanse- og kapasitetsstøtte og liknende.
- *Norske kommuner er forskjellige på de fleste områder, nasjonale myndigheter forventer mye av det samme fra alle kommuner. Dette skaper stor forskjell i handlingsrommet lokalt, dette må danne grunnlaget for krav og styring til kommunene fra myndighetene.*
 - *Fremme økt lokalt handlingsrom gjennom redusert detaljstyring.*
 - *Bidra til omstilling og innovasjon med tilstrekkelige ressurser og kompetanse.*
 - *Tiltak for å styrke arbeidskraftens fleksibilitet og kapasitet.*
 - *Etablere systemer som er lett og forstått for «vanlig» innbygger, og hvorfor systemene ikke alltid kan være like nasjonalt.*
 - *Tilpasning av lover og forskrifter til nye arbeidsmetoder og samarbeid.*
 - *Lovpålagte oppgaver og bemanningsnormer må ikke innføres om de ikke er fullfinansiert.*

Mellomoppgjøret 2025

5. Hvilke innspill har din kommune/fylkeskommune til KS i forkant av mellomoppgjøret 2025, knyttet til for eksempel økonomisk ramme, prioriteringer, sentrale eller lokale lønnstillegg og liknende?
 - *Rammen for lønnsoppgjøret bør følge frontfagene. (Industrien)*
 - *Ønsker at mellomoppgjøret 2025 håndteres sentralt og at det ikke settes av midler til en lokal pott. Hvis det settes av til lokal pott, bør denne begrenses til å kunne rette opp åpenbare skjevheter.*
 - *Siden 2025 er et mellomoppgjør anbefaler kommunedirektøren denne løsningen. Rent prinsipielt bør en andel av lønnsveksten i kap. 4 forhandles lokalt, slik at man kan prioritere lønnstillegg til områder vi opplever rekrutteringsutfordringer.*
 - *KS bør prioriterer lønnstillegg til grupper hvor man opplever stort behov for å rekruttere arbeidskraft i framtida.*

Strategisk utvikling av avtaleverket

6. Dagens garantilønnsystem gir stillingsgrupper med samme kompetansekrav lik sentral garantilønn, uavhengig av tjenesteområde. Ivaretar dette garantilønnsystemet kommunens/fylkeskommunens behov, og er det et ønske om at det videreføres?
 - *Kommune ønsker at garantilønnsystemet skal utformes med tanke på å bedre møte de rekrutteringsutfordringene man ser innenfor helsetjenestene. Et alternativ kan være å dele garantilønnsystemet inn etter tjenesteområder. Vi ønsker at dagens forsøksordning med å kunne gi tilleggsansiennitet der vi har rekrutteringsutfordringer, gjøres til en fast ordning.*
7. Hva bør KS prioritere i utviklingen av avtaleverket for å møte framtidens arbeidskraftutfordringer og sikre forsvarlige tjenester?

Det kan for eksempel handle om omstilling, ulike arbeidstidsordninger, oppgavedeling og bruk av kompetanse, tiltak for å redusere fravær og andre tiltak for å bruke arbeidskraftressursene best mulig, eller liknende.

 - *KS bør arbeide for at kommunene skal ha større beslutningsmyndighet og at det lokale handlingsrommet blir større. Turnus- og arbeidstidsordninger bør være en drøftingssak lokalt, ikke en forhandlings sak. Bruke av 2/4 ukers arbeidstid og langvakter (14. timers-vakter) har vært positivt for arbeidstakere og arbeidsgivere.*
 - *Kommunene står overfor omstillinger i årene fremover, og i den forbindelse vil det være behov for å prøve ut ulike ordninger – og behovet for arbeidskraft kan dermed være uavklart mens disse prosessene pågår. KS bør arbeide for at arbeidsgiver får større muligheter til å prøve ut midlertidige tilsetninger i forbindelse med nødvendige omstillinger. Mulig dette kan gå inn under «kortvarige eller uforutsette behov» som åpner for bruk av midlertidig tilsetting, og at det var gyldig midlertidig ansettelse.*
 - *KS bør støtte utredning av sykelønnsordningen, dette for å sikre velferdsstaten også i framtiden.*

Merknader:

Vedlegg til sak

KS Debattheft
2025. Fra forventnin